

Харина Є. Я.,

здобувач спеціальної кафедри № 4
Національної академії Служби безпеки України

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті розглядається питання поетапного формування антикорупційного законодавства та державної політики у сфері запобігання і протидії корупції в Україні.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, нормативно-правові акти, антикорупційне законодавство, запобігання і протидія корупції.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства і функціонування державного механізму проблема поширення корупції та протидії їй є надзвичайно актуальною. Корумповані відносини в Україні все більше витісняють правові й етичні взаємовідносини між людьми, з аномалії перетворюючись на норму поведінки. Цей негативний чинник серйозно поглиблює кризу довіри до держави, її владних структур, правоохоронної і судової систем, зводить нанівець їх авторитет, сприяючи значному послабленню принципу верховенства закону і загрожуючи національній безпеці України.

Останнім часом проблема запобігання і протидії корупції розглядалася у величезній кількості фундаментальних і прикладних наукових праць, засобах масової інформації, у межах проведення тематичних міжнародних і національних конференцій, семінарів та симпозіумів із залученням широкого кола науковців і фахівців-практиків. Однак це не заважає феномену корупції посилювати свій вкрай негативний вплив на соціально-економічний розвиток держави та управлінські інституції. До однієї з причин цього фахівці відносять неналежний рівень нормативно-правового регулювання запобігання і протидії корупції, яке тривалий час формувалося безсистемно, за відсутності чітко визначеної, дієвої стратегії. Викладене зумовило потребу в аналізі становлення і розвитку антикорупційного законодавства в Україні та формування державної політики у сфері запобігання і протидії корупції з тим, щоб визначити оптимальні шляхи їх удосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема нормативно-правового регулювання запобігання та протидії корупції в Україні була предметом дослідження таких вітчизняних учених, як М.Ю. Азаров, Т.О. Давидова, Д.Г. Заброна, М.І. Камлик, О.М. Лемешко, М.М. Луценко, М.І. Мельник, Є.В. Невмержицький, В.А. Пентегов, М.А. Погорецький, В.В. Романовський, І.В. Сервецький, В.Є. Скулиш, Є.Д. Скулиш, М.М. Семендяй, М.І. Хавронюк, Ф.В. Шиманський, Л.І. Щербина та інші.

Водночас з урахуванням динамічних змін у чинному антикорупційному законодавстві окреслене питання потребує додаткового дослідження.

Метою статті є аналіз стану нормативно-правового регулювання у сфері запобігання і протидії корупції в Україні в історичній ретроспективі та визначення подальшого напрямку його удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати аналізу сучасного українського законодавства дозволяють дійти висновку, що правову основу запобігання і протидії корупції складають відповідні положення Конституції України, законів

України, постанов Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів міністерств і відомств, які у своїй сукупності становлять антикорупційне законодавство України.

Незважаючи на певною мірою умовний характер цього терміну, під антикорупційним законодавством розуміють ті законодавчі, підзаконні та відомчі нормативно-правові акти чи їх окремі норми, якими встановлюються спеціальні положення щодо запобігання корупції, визначається відповідальність за вчинення корупційних правопорушень, регулюється діяльність державних, зокрема правоохоронних, органів чи їх спеціальних підрозділів, до компетенції яких входить запобігання і протидія корупції.

Сутність антикорупційного законодавства загалом полягає в тому, щоб:

1) обмежити, нейтралізувати чи усунути фактори корупції, запобігти конфлікту інтересів (особистих і службових), нормативно визначити межі правомірної й етичної поведінки посадових і службових осіб, зробити вчинення корупційних правопорушень справою невігідною і ризикованою, врешті-решт досягнувши того, щоб така особа чесно і сумлінно виконувала свої службові обов'язки;

2) чітко визначити ознаки корупційних правопорушень, передбачити адекватні заходи відповідальності за їх вчинення, належним чином врегулювати діяльність органів державної влади, правоохоронних органів та їх окремих підрозділів, які безпосередньо протидіють корупції.

В Україні налічується понад 100 законодавчих, підзаконних та відомчих нормативно-правових актів, які так чи інакше спрямовані на вирішення проблеми запобігання і протидії корупції. Проте наявність такої кількості актів антикорупційного спрямування зовсім не свідчить про те, що існуюча система є досконалою та ефективною. Зазначені акти приймалися в різний час, різними уповноваженими органами, з різною метою і досить часто – за відсутності єдиної науково обґрунтованої, реалістичної концепції протидії корупції.

Нормативно-правові акти у сфері запобігання і протидії корупції за часів незалежності України приймалися досить регулярно при тому, що перша концепція протидії корупції була прийнята лише наприкінці 90-х років минулого століття. Усе це свідчить про певне порушення логіки формування антикорупційної законодавчої бази, яка мала здійснюватися за схемою: концепція (стратегія) – програма – закон – підзаконні акти. На жаль, на практиці все вийшло навпаки, що не могло не позначитися на якості антикорупційного законодавства та ефективності його застосування. Про це свідчить динаміка прийняття основних нормативно-правових актів у сфері запобігання і протидії корупції, яка виглядає таким чином.

Протягом 1992–1994 років створюються Координаційний комітет по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю при Президенті України [1], спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю МВС і СБ України

та на підзаконному і відомчому рівні вирішується низка інших організаційно-правових питань протидії корупції [2; 3].

У 1993 році приймається Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [4], а в 1995 році після тривалого обговорення – Закон України «Про боротьбу з корупцією» [5]. У цьому законодавчому акті зосереджуються превентивні антикорупційні положення, передбачаються спеціальні обмеження для осіб, уповноважених на виконання функцій держави, визначаються ознаки адміністративних корупційних правопорушень і відповідальність за їх вчинення, а також встановлюються процесуальні особливості розгляду таких справ. Водночас антикорупційне законодавство не зводилося лише до цього Закону, так як питання про кримінальну, дисциплінарну, цивільно-правову та інші види відповідальності за вчинення корупційних правопорушень вирішувалися згідно з нормами інших законодавчих актів (Кримінальний кодекс України; Кодекс України про адміністративні правопорушення; Цивільний кодекс України тощо).

Згодом, відповідно до вимог указу Президента України від 5 серпня 1996 року № 628/96 «Про додаткові заходи щодо забезпечення законності та правопорядку в Україні» [6], Кабінетом Міністрів України розроблено Комплексну цільову програму боротьби зі злочинністю на 1996–2006 роки. [7]. Основним стратегічним завданням зазначеної програми визначалося подальше вдосконалення практичної діяльності правоохоронних органів у зміцненні правопорядку і законності, налагодження системи профілактики правопорушень, належне забезпечення конституційного ладу, прав і свобод людини та економічної безпеки держави. Пріоритетними в цій діяльності визнавалося формування досконалої правової бази боротьби зі злочинністю і корупцією, захист політичних, економічних, соціальних та інших сфер життєдіяльності держави, активна протидія злочинним проявам, усунення причин і умов, що їм сприяють, а також виявлення і знешкодження злочинних угруповань, викорінення тінізації економіки.

10 квітня 1997 року указом Президента України № 319/97 затверджується Національна програма боротьби з корупцією, якою передбачалося вжиття низки профілактичних, організаційно-правових та інших заходів протидії цьому явищу [8].

Наступного року затверджується Концепція боротьби з корупцією на 1998 – 2005 роки, у якій передбачається застосування системного підходу та ефективної організації діяльності із запобігання та протидії корупції на базі комплексної, науково обґрунтованої концепції [9].

З метою забезпечення посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією, які продовжують завдавати значної шкоди справі забезпечення захисту прав і свобод громадян, гальмувати розвиток економіки та становлення ринкових відносин, підривають міжнародний авторитет України, а також усунення серйозних недоліків у діяльності правоохоронних та інших органів, приведення її у відповідність із вимогами європейських стандартів, Президентом України 6 лютого 2003 року виданий Указ № 84/2003 «Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією» [10].

Зважаючи на соціальну і політичну значимість проблеми корупції, у 2005 році Верховна Рада України прийняла постанову «Про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004–2005 роках» [11], а Президент України видав указ від 18 листопада 2005 року № 1615 «Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції» [12]. У положенні цих нормативно-правових актів містилося доручення Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо удосконалення

законодавства у сфері протидії корупції та організованій злочинності, із врахуванням досвіду набутого в країнах – членах Ради Європи.

На виконання положень названих нормативно-правових актів та з метою забезпечення виконання державою міжнародних зобов'язань у сфері протидії корупції Верховна Рада України протягом 2005–2006 років ухвалила Закони України «Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією», «Про ратифікацію Конвенції ООН проти корупції», «Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» та «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією». Ратифікація цих міжнародних документів мала утвердити позитивний імідж України у світі як держави, де формується сприятливий політичний клімат для широкомасштабного, взаємовигідного співробітництва з усіма країнами, у тому числі й із питань протидії корупції та іншими правопорушеннями, безпосередньо пов'язаними з нею.

У 2006 році Президентом України затверджується Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності» на 2006–2010 роки [13], у якій наводиться характеристика корупції та визначаються основні напрями розв'язання проблеми доброчесності в органах виконавчої і судової влади, оскільки саме в цих сферах спостерігаються тенденції до посилення корупційних ризиків. Велика увага в концепції приділена посиленню ролі громадянського суспільства та засобів масової інформації у виявленні та запобіганні корупції. Стратегічним напрямом протидії корупції визначається посилення діяльності, спрямованої на виявлення корупційних проявів та забезпечення притягнення винних осіб до відповідальності.

На виконання положень зазначеної концепції подолання корупції в 2009 році Верховною Радою України приймається низка антикорупційних законів, а саме: «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень» та «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення», які втратили чинність у грудні 2010 року, так і не набувши законної сили.

У квітні 2011 року Верховна Рада приймає Закони України «Про засади запобігання і протидії корупції» та «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» [14; 15].

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» визначив основні засади запобігання і протидії корупції в публічній і приватній сферах суспільних відносин, відшкодування завданих унаслідок вчинення корупційних правопорушень збитків і шкоди, поновлення порушених прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав чи інтересів юридичних осіб та інтересів держави. У ньому деталізовані основні принципи та суб'єкти протидії корупції, суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення, питання заходів, спрямованих на запобігання і протидію корупції, участі в цих заходах громадськості, відповідальності за корупційні правопорушення, усунення їх наслідків, контролю і нагляду за виконанням законів у цій сфері, а також міжнародного співробітництва.

Певною новелою у сфері посилення кримінальної відповідальності за корупційні злочини стало прийняття у квітні 2011 року Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» [15] та у квітні 2013 року Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» [16].

Зокрема, внесені зміни і доповнення до Кримінального кодексу України значно розширили поняття «служба особа», запровадили вжиття нового терміну «неправомірна вигода», змінили редакції низки статей, а також закріпили в законодавстві нові склади корупційних злочинів, що було пов'язано з приведенням національного законодавства у відповідність до стандартів Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією [17].

У схваленій у жовтні 2011 року Національній антикорупційній стратегії на 2011–2015 роки [18] наведений аналіз ситуації у сфері протидії корупції, що склалася в державі, визначена мета, завдання і принципи забезпечення антикорупційної стратегії, основні напрями і механізми реалізації, очікувані результати, фінансове забезпечення і наукове супроводження, а також питання моніторингу та оцінки її ефективності.

На виконання антикорупційної стратегії Кабінетом Міністрів України розроблена та затверджена Державна програма щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки [19].

У 2012 році ухвалюється новий Кримінальний процесуальний кодекс України, що зумовлено стрімким розвитком суспільного життя, правової системи, динамічною зміною законодавства, появою нових наукових розробок у сфері кримінального процесу та запровадження міжнародних стандартів кримінального судочинства. Згідно з нормами названого кодексу передбачалося створення нового антикорупційного правоохоронного органу – державного бюро розслідувань, до підслідності слідчих якого відносилося провадження досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, суддями та працівниками правоохоронних органів [20].

Восени 2013 року, з метою інформаційного забезпечення формування та реалізації державної антикорупційної політики, розробляється комплексна національна система оцінки рівня корупції [21], яка мала сприяти належній оцінці рівня корупції, визначенню основних факторів, що стимулюють реалізацію корупційних практик у різних сферах суспільних відносин та виявляти вплив здійснюваних заходів на стан корупції.

Підсумовуючи викладене та порівнюючи його з реальними результатами протидії корупції в Україні, можна дійти прямо протилежних висновків. З одного боку, антикорупційне законодавство постійно розвивалося, перебуваючи в позитивній динаміці, а з іншого – у сфері запобігання і протидії корупції не відбувалося жодних суттєвих позитивних зрушень, що держава регулярно визнавала під час прийняття чергового нормативно-правового акту (чи то в преамбулі, чи то в пояснювальній записці до законопроекту). Такий стан в антикорупційній сфері тривалий час зумовлювали перманентна криза політичної влади, слабкість демократичних традицій, обмеженість інститутів громадянського суспільства, глибокі економічні проблеми та невизначеність перспектив соціально-економічного розвитку України.

На певному етапі розвитку України саме надзвичайне поширення корупції призвело до масових протестів наприкінці 2013 – початку 2014 року. Зокрема, це підтверджується результатами дослідження «Барометра Світової Корупції» (Global Corruption Barometer), проведеного міжнародною організацією Transparency International у 2013 році, згідно яких 36% українців були готові тоді вийти на вулицю, протестуючи проти корупції. За результатами проведеного міжнародною фундацією виборчих систем (IFES) наприкінці 2013 року дослідження громадської думки корупція входила до переліку найбільших проблем населення і викликала занепокоєння в 47% громадян. За даними досліджень Індексу сприйняття корупції, що прово-

дяться Transparency International, українці вважають свою державу однією з найбільш корумпованих у світі: у 2012 і 2013 роках вона займала 144 місце, а в 2014 – 142 місце з 176 країн, у яких проводилися дослідження.

Високий показник сприйняття корупції громадянами фахівці пояснювали відсутністю реальної, а не вдової, політичної волі вищого керівництва держави протидіяти корупції, відсутністю дієвих реформ у цій сфері та неефективною діяльністю правоохоронних органів щодо виявлення корупційних правопорушень та притягнення винних осіб до відповідальності.

Потім найскладніша в новітній історії України соціально-економічна й політична криза, зумовлена як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками, звела нанівець і без того здебільшого лише декларовану антикорупційну політику держави.

Ситуація, що склалася, спонукала Президента України П.О. Порошенка визначити першочерговим і головним завданням знищення корупції в державі, що він оприлюднив під час інаугураційної промови [22]. Те, що головним завданням визначена не боротьба із сепаратизмом, не повернення анексованої території, а саме протидія корупції свідчить, що подолання чи хоча б обмеження масштабів її поширення залишається чи не найбільш гострою і складною проблемою сучасності для України.

З метою забезпечення належного вирішення поставленого Президентом України завдання протягом вересня-жовтня 2014 року в Україні прийнята низка нових антикорупційних законів: «Про засади антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» [23], «Про очищення влади» [24], «Про запобігання корупції» [25], «Про Національне антикорупційне бюро України» [26], «Про прокуратуру» [27] та «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини» [28]. Прийняті закони визначають оновлені правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, чіткі індикатори стану та ефективності виконання як основних програмних документів в антикорупційній сфері, так й інших нормативно-правових актів тощо.

Беручи за аксіому твердження, що зміст нових законодавчих актів прийнято вважати таким, який повною мірою відповідає сучасним вимогам, вважатимемо оновлене антикорупційне законодавство сучасним, досконалим та ефективним інструментом утвердження законності та справедливості. Проте наявність такого інструменту зовсім не гарантує кардинальних позитивних змін у сфері запобігання і протидії корупції. Це зумовлено тим, що існує низка чинників, які стосуються умов і механізму реалізації того чи іншого закону та здатні істотно вплинути на його застосування. Ці чинники спроможні не лише заблокувати прогресивні новели, але й поглибити наявні в законодавчих актах проблеми.

Висновки. Підсумовуючи викладене, відзначимо, що прийняття якісно нового антикорупційного законодавства не означає завершення процесу його реформування, яке забезпечить виконання задекларованих цілей та завдань, що мають надзвичайно важливе значення для забезпечення національної безпеки України. Їх реалізація стане реально можливою лише тоді, коли будуть створені належні умови й механізми їх правильного застосування, а це на практиці потребує набагато більше зусиль, часу та ресурсів, ніж підготовка будь-якого закону.

У контексті цього вважаємо, що до позитивних зрушень в Україні спроможна привести лише сильна політична воля ви-

щого керівництва держави протидіяти корупції і сформовані завдяки їй антикорупційне законодавство та єдина державна політика в цій сфері, які б включали комплекс заходів державного, політичного, економічного, соціального і правового характеру. Жодні інші окремо взяті заходи, направлені на запобігання і протидію корупції, не можуть бути ефективними, якщо відсутня політична воля та не забезпечується її реалізація на всіх рівнях влади.

Література:

1. Указ Президента України від 26 листопада 1993 року № 561/93 «Про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю» // Урядовий кур'єр. – 1993. – 2 грудня.
2. Указ Президента України від 21 липня 1994 року № 396/94 «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю» // Урядовий кур'єр. – 1994. – 23 липня.
3. Указ Президента України від 27 серпня 1994 року № 484/94 «Питання посилення боротьби з корупцією та іншими злочинами у сфері економіки» // Урядовий кур'єр. – 1994. – 30 серпня.
4. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 359.
5. Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 5 жовтня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 34. – Ст. 266.
6. Указ Президента України від 5 серпня 1996 року № 628/96 «Про додаткові заходи щодо забезпечення законності та правопорядку в Україні» // Урядовий кур'єр. – 1996. – 10 серпня.
7. Комплексна цільова програма боротьби зі злочинністю на 1996-2006 рр., затверджена указом Президента України від 12 вересня 1996 року № 837/96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>.
8. Національна програма боротьби з корупцією, затверджена указом Президента України від 10 квітня 1997 року № 319/97 // Урядовий кур'єр. – 1997. – 17 квітня.
9. Концепція боротьби з корупцією на 1998–2005 рр., затверджена указом Президента України від 24 квітня 1998 року № 367/1998 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 14.
10. Указ Президента України від 6 лютого 2003 року № 84/2003 «Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/84/2003>.
11. Постанова Верховної Ради України від 30 листопада 2005 року № 3070-IV «Про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004–2005 роках» // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 5–8. – Ст. 76.
12. Указ Президента України від 18 листопада 2005 року № 1615/2005 «Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції» // Урядовий кур'єр. – 2005. – 21 листопада.
13. Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності», затверджена указом Президента України від 11 вересня 2006 року № 742/2006 // Урядовий кур'єр. – 2006. – 20 вересня.
14. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 7 квітня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T113206.html.
15. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 7 квітня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T13206.html.
16. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» від 18 квітня 2013 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 10. – Ст. 119.
17. Кримінальна конвенція ООН про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 44. – Ст. 2939.
18. Указ Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001/2011 «Про Національну антикорупційну стратегію на 2011–2015 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/tu/documents/14092.html>.
19. Державна програма щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки, затверджена постановою КМ України від 28 листопада 2011 року № 1240 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1240-2011-%D0%BF>.
20. Кримінальний процесуальний кодекс України. – Голос України. – 2012. – № 90. – 19 травня.
21. Концептуальні засади національної системи оцінки рівня корупції, затверджені наказом Міністерства юстиції України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 вересня 2013 року № 2055/5/1153 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://Documents and Settings\1153.html>.
22. Порошенко назвав головне завдання: знищити корупцію в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tsn.ua/politika/pershim-zavdannam-poroshenka-ye-znischennya-korupciyi-v-ukrayini-353537.html>.
23. Закон України «Про засади антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» від 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1684-18>.
24. Закон України «Про очищення влади» від 16 вересня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.
25. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/48911>.
26. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141698.html.
27. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/archive/2014/10/14>.
28. Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини» від 7 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1689-18>.

Харина Е. Я. Нормативно-правовое регулирование в сфере предупреждения и противодействия коррупции в Украине

Анотация. В статье рассматриваются вопросы поэтапного формирования антикоррупционного законодательства и государственной политики в сфере предупреждения и противодействия коррупции в Украине.

Ключевые слова: нормативно-правовое регулирование, нормативно-правовые акты, антикоррупционное законодательство, предупреждение и противодействие коррупции.

Kharyna E. Legal regulation of preventing and combating corruption in Ukraine

Summary. In this article, the author examines gradual formation of anti-corruption legislation and state policy in the sphere of preventing and combating corruption in Ukraine.

Key words: legal regulation, normative legal acts, anti-corruption legislation, preventing and combating corruption.